

ИЗВЕШТАЈ

ЗА РАБОТАТА НА ДРЖАВНИОТ ЗАВОД ЗА ИНДУСТРИСКА СОПСТВЕНОСТ

ЗА 2011 година

Март, 2012 година

І СТАТИСТИКА

ПАТЕНТИ

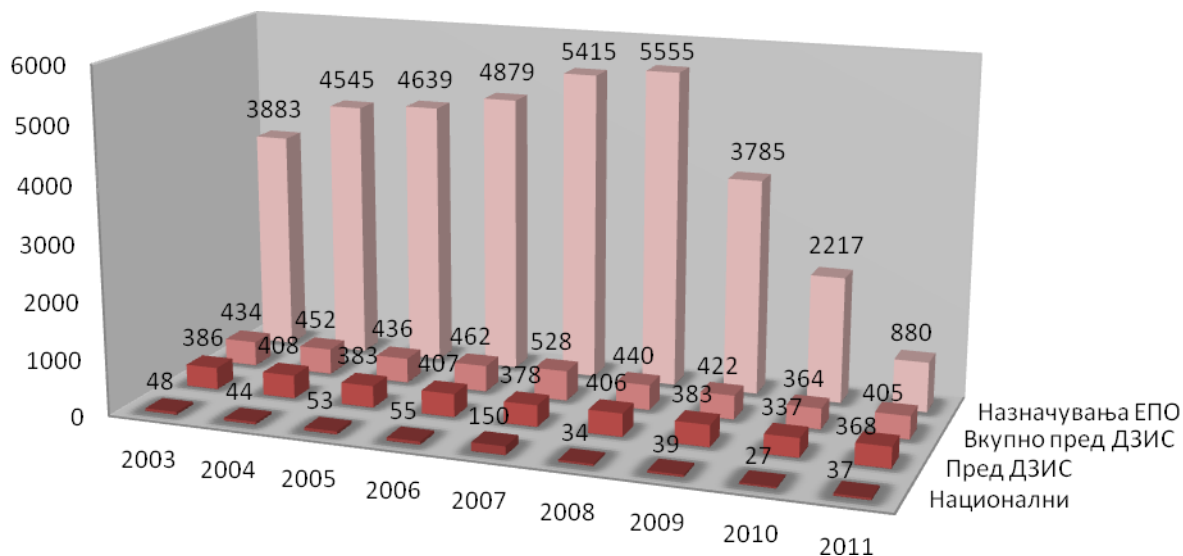
Патентни пријави по години

Година	Домашни	Странски, национална фаза			Вк. Пред ДЗИС	Назначувања		Издадени решенија
		ДСП ¹⁾	ЕПЗ ²⁾ проши.	Пред ДЗИС		ДСОП	ЕПЗ	
	1	2	3	4	5= 1+4	6	7	9
2003	48	23	363	386	434	87469	3883	105
2004	44	9	399	408	452	38076	4545	102
2005	53	15	368	383	436	3381	4639	373
2006	55	4	403	407	462	3	4879	463
2007	150	13	365	378	528	0	5415	524
2008	34	5	401	406	440	0	5555	328
2009	39	11	372	383	422	0	3785	334
2010	27	1	336	337	364	0	2217	406
2011	37	3	365	368	405	0	880	392
Збир	487	84	3372	3456	3943	128929	35798	3027

¹⁾ ДСП - Договор за соработка во областа на патентите

²⁾ ЕПЗ - Европски патентен завод

Патентни пријави по години

Во Државниот завод за индустриска сопственост на Република Македонија во текот на 2011 година поднесени се 405 патентни пријави од кои 37 домашни и 368 странски. Бројот на поднесените патентни пријави во 2011 година во однос на 2010 година е зголемен за 11,3%. Зголемувањето на бројот на поднесените патентни пријави во 2011 година се должи на зголемувањето на истите од странски и домашни подносителите.

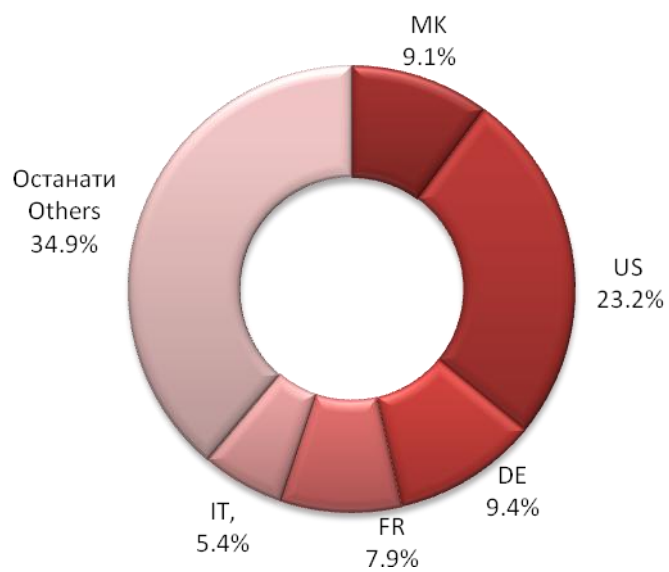
Оваа промена се одрази и врз структурата на поднесените патентни пријави по извори во 2011, така што, споредено со 2010 година, остварено е зголемување на учеството на домашните патентни пријави од 7,4% на 9,1%, а соодветно со тоа се променува и структурата по земји од кои потекнуваат пријавите.

Во текот на 2011 година во Република Македонија, во однос на бројот на домашни патентни пријави, постигнато е зголемување: бројот на домашните патентни пријави е зголемен од 27 во 2010 на 37 во 2011 година или за 37,0%, а учеството на истите во вкупниот број поднесени патентни пријави е зголемено од 7,4% на 9,1%.

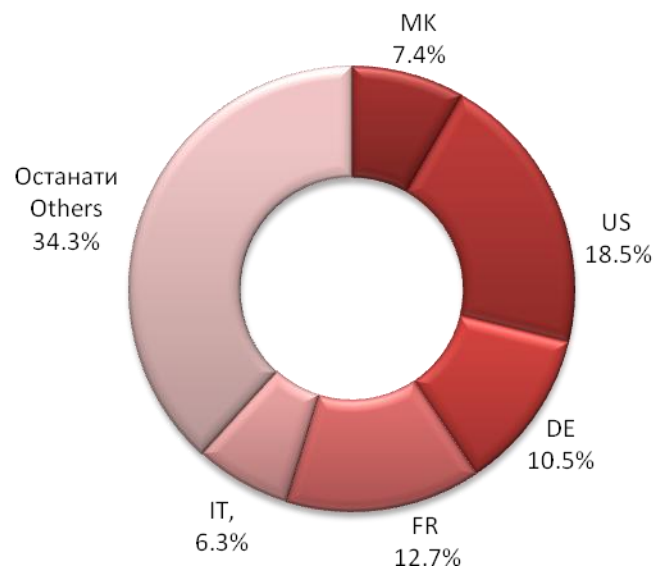
Меѓутоа, и понатаму постои интерес на странските фирми, иако истите значително се намалуваат, што се гледа од присутноста на назначувањата за Република Македонија како земја на интерес, според ПСТ, а особено по Договорот со ЕПО,

Патентни пријави по извори во 2010 и 2011 година

2010

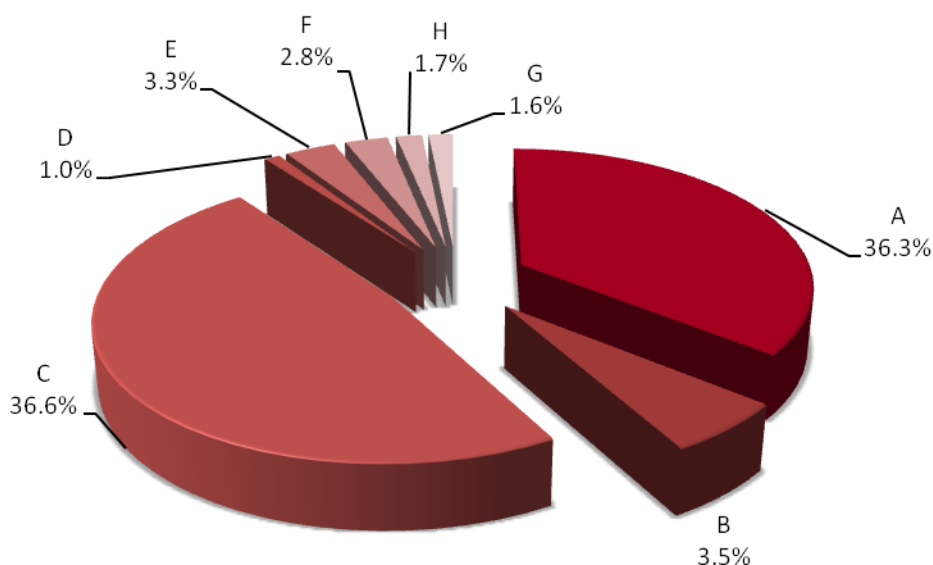

2011

Признаени патенти според МКП во 2011 година

Структурата на признаените патенти според МКП е со најголемо учество на секцијата С (хемија, металургија) со 48,7% и секција А (тековни животни потреби) со 36,3%, што укажува дека интересот за заштита е поврзан со структурата на производните капацитети во Република Македонија.

Останати статистички информации за патенти

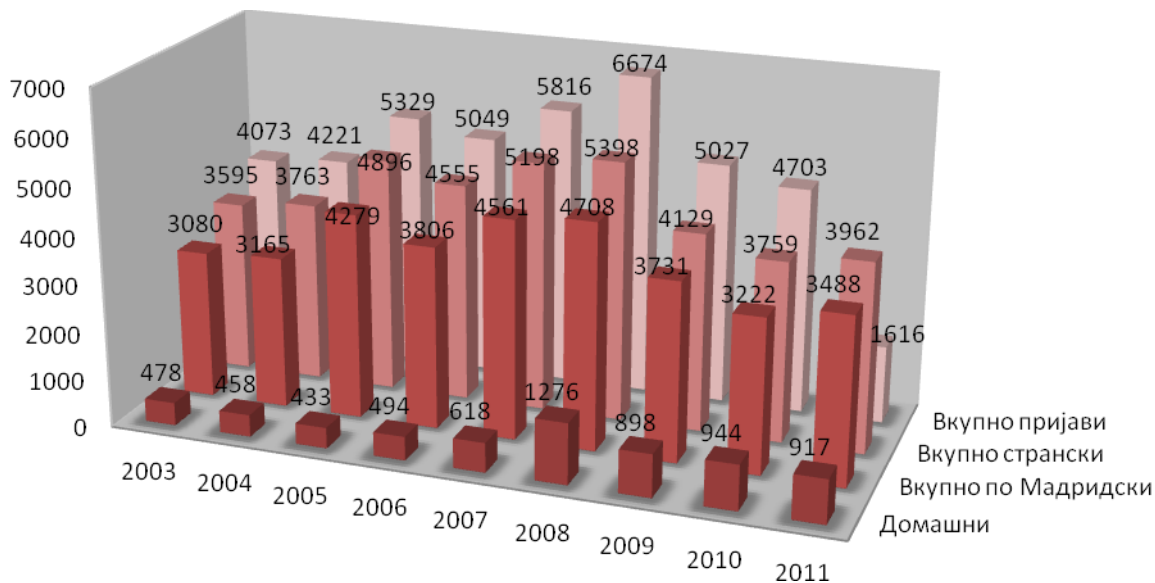
Покрај ова, во текот на 2011 година Државниот завод за индустриска сопственост извршил и други активности од доменот на патентите: обработени се 459 барања за признавање патент, издадени се 392 решенија за патент, од кои 364 ЕП пријави, 26 национални и 2 РСТ, отфрлено се 59 барање за признавање патент, одбиени се 8 барање за признавање патент, решени се 147 барања за пребарување во базите на податоци.

ТРГОВСКИ МАРКИ

Пријави на трговски марки вкупно и по години

Година	Домашни	Странски пријави				Вкупно по Мадрид. договор	Вкупно странски	Вкупно пријави	Издадени решенија
		Пред ДЗИС	По Мадридски аранжман						
			Нови	Терит. пр	Прод. на еф.				
	1	2	3	4	5	6=3+4+5	7=6+2	8=7+1	9
2003	478	515	2490	590	-	3080	3595	4073	535
2004	458	598	2678	487		3165	3763	4221	294
2005	433	617	3659	620		4279	4896	5329	626
2006	494	749	3311	495		3806	4555	5049	1290
2007	618	637	3854	707		4561	5198	5816	979
2008	1276	690	4057	651		4708	5398	6674	1822
2009	898	398	3130	601		3731	4129	5027	1433
2010	944	537	2623	599		3222	3759	4703	783
2011	917	474	2788	600		3488	3962	4906	1616
Збир	6516	5215	28590	5350	0	34040	39255	45798	9378

Пријави на трговски марки вкупно и по години

Во текот на 2011 година во Државниот завод за индустриска сопственост на Република Македонија се пристигнати вкупно 4906 пријави за трговски марки, од кои 66.7% според Мадридски договор, а останатите се поднесени до Државниот завод. Во структурата на вкупниот број пријави 69% се од странство. Во 2011 година се пристигнати вкупно 4906 пријави за трговски марки што во однос на претходната година претставува зголемување од 4,1%. Ова зголемување се должи на зголемениот прилив, пред сè на странски пријави по Мадридскиот договор.

Пред Државниот завод во текот на 2011 година поднесени се вкупно 1391 пријави и во споредба со претходната година нивниот број е зголемен за 14.3%. Од вкупниот број поднесени пријави 944 се од домашни подносител, кои бележат раст во однос на претходната година за 5.1%, и 537 од странски подносител, кои исто така бележат раст од 34.9% во однос на претходната година.

Според Мадридскиот аранжман, во текот на 2010 година се поднесени вкупно 3222 пријави за трговски марки, од кои 2623 се нови пријави и 599 територијални проширувања. Споредбено со 2009 година, бројот на пријави според овој аранжман бележи намалување од 16.2% во однос на нови пријави и намалување од 0.3% во однос на територијалните проширувања.

Во периодот од 2003 до 2011 година, во Државниот завод за индустриска сопственост пристигнати се вкупно 40892 пријави за трговски марки, од кои 74.6% според Мадридскиот договор и 25.4% поднесени пред Заводот.

Во структурата на вкупниот број пријави 86.3% се од странство, а само 13.7% се од домашни подносител.

Пријави на трговски марки поднесени во ДЗИС

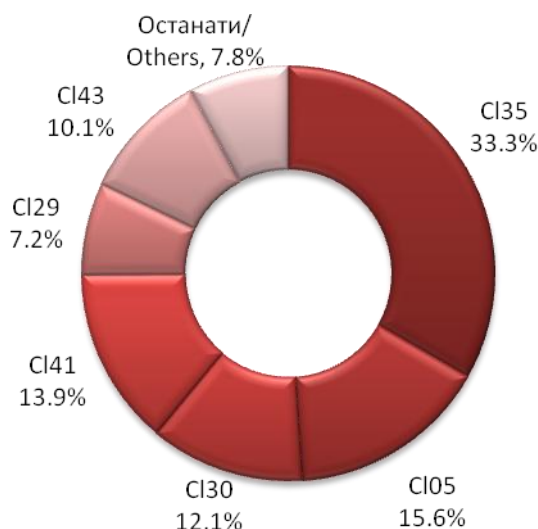
Година	Д домашни	Странски	Вкупно
2003	478	515	993
2004	458	598	1056
2005	433	617	1050
2006	494	749	1243
2007	618	637	1255
2008	1276	690	1966
2009	898	398	1296
2010	944	537	1481
2011	917	474	1391
Збир	9112	5215	11731

Во периодот 2003-2011 година во Државниот завод за индустриска сопственост на Република Македонија се поднесени вкупно 11731 пријави за трговски марки, од кои 44.5% се пријави на трговски марки од странство, а 55.5% се од домашни подносителите и истите бележат незначително намалување во однос на претходната година, посебно странските, а незначително намалување бележат и домашните пријави.

Бројот на поднесените пријави за трговски марки во 2011 година изнесува 1391 и во споредба со претходната година е намален за 7%. Намалување на бројот на пријави за трговски марки во 2011 година е забележано и кај домашните за 5.1%, и кај странските за 11,7 %. Од ваквиот однос на поднесени пријави следи и зголемено учество на странските пријави од 30.7% во 2009 на 36.3% во 2010 година, а кај домашните намалено учество од 69.3% на 63.7%.

Пријави на трговски марки според Ничанската класификација во 2011

Според меѓународната класификација на производи и услуги (Ничански договор) состојбата на пристигнати пријави за трговски марки по класи е скоро еднаква во споредба со минатата година. Така, во 2010 година најзастапени биле пријавите за трговска марка од класите 35, 05, 30, 41, 29 и 43, а во 2011 година најмногу пријави биле поднесени од класите 35, 05, 41, 43, 29 и 30. Најмногу пријави биле примени за производи од класата 35 (463 со учество од 33,3%), на второ место е класата 05 (217 со учество од 15,6%) и на трето класата 41 (193 со учество од 13,9%). Следуваат пријавите за производите од класите 30, 29 и 43 (169, 100 и 140 со учества од 12,1%, 7,2% и 10,1%). Овие податоци укажуваат на сè поголемата заинтересираност за заштита на трговски марки во делот на трговијата на големо и мало и огласувањето, водењето на работите, управување со работи и канцелариски работи од класа та 35. Исто така е голем интересот за заштита на производи од фармацевтски и останати производи за медицинска употреба од класата 05, што се должи на фактот на постоење фармацевтска индустрија во Република Македонија. За одбележување се и пријавите на трговските марки од областа на прехранбени производи од растително потекло за конзумирање или конзервирање, како и додатоци наменети за подобрување на вкусот на храната од класата 30. Исто така за одбележување се и пријавите на трговските марки од областа на класата 29. Значително е и учеството на пријавите и од областа на класата 43. Од сите пристигнати пријави по класи во 2011 година може да се забележи дека е присутна тенденција на сè поголема дисперзија на пријави од разни класи, односно покрај прикажаните шест најзастапени класи има уште шест класи со околу стотина или повеќе пријави. Може да се заклучи дека најзначајно е учеството на пријавите што се поврзани со производство и трговија на фармацевтски и производи за медицинска употреба, како и на производството или подготовката на прехранбени производи, со оглед на тоа што Република Македонија има развиена фармацевтска и прехранбена индустрија.

Признаени трговски марки по години

Година	Д омашни	Странски	Вкупно
2003	137	398	535
2004	127	167	294
2005	129	497	626
2006	322	968	1290
2007	278	701	979
2008	620	1202	1822
2009	791	642	1433
2010	944	537	1481
2011	1012	604	1616
Збир	3899	5479	9378

Од приложениот табеларен преглед за регистрирани трговски марки по години се забележува дека нивниот број осетно опаднал во 2004 во споредба со 2003 година, а во наредните две години (2005 и 2006) постигнува голем пораст по над 100%, за во 2007 година повторно да бележи пад во однос на 2006 година, а во 2008 година да достигне голем пораст од 86,1% споредено со 2007 година и на крјот во 2009 година бележат повторно пад од 21,4% во однос на 2008 година. Во 2010 во однос на 2009 година, бројот на признаени трговски марки бележи мал пораст, а во 2011 во однос на 2010 тој порастот изнесува 8,3%

Меѓународно регистрирани трговски марки од Македонија

Меѓународно регистрираните македонски трговски марки во рамките на Мадридскиот договор во 2011 година во однос на 2010 забележаа пораст од 7% во споредба со претходната година. Во 2011 година преку ДЗИС во Светската организација (ОМПИ) меѓународно биле регистрирани 17 трговски марки, а во 2009 година меѓународно се регистрирани 20 трговски марки. Покрај негативните движења остварени во 2010 година, постои простор состојбата со меѓународно регистрираните македонски трговски марки повторно да се подобри, затоа треба што повеќе да се укажува на фактот дека македонските фирми сè уште го немаат сфатено значењето на меѓународната заштита на трговските марки и фактот дека користењето на мадридскиот систем дава погодности (пониска цена, една пријава за повеќе држави и сл.), во однос на пријавувањето по земји.

Останати статистички информации за трговските марки

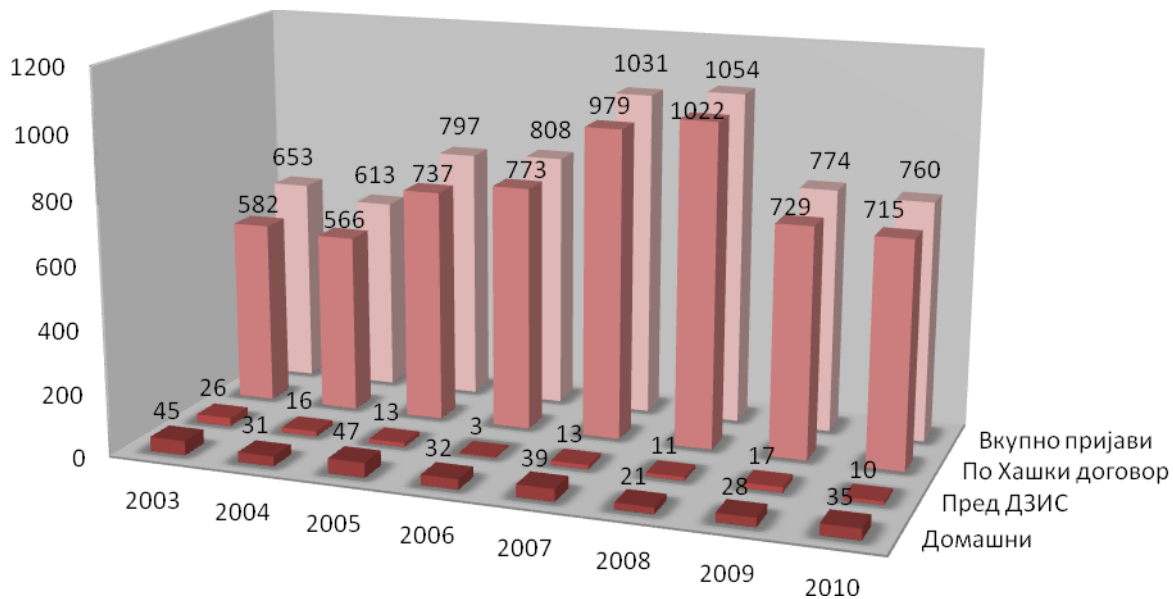
Во текот на 2011 година Државниот завод за индустриска сопственост изврши и други активности од доменот на трговските марки. Односно издадени се: 104 решенија за продолжување на важењето на трговските марки, 300 решенија за престанок на важење на трговските марки, 1377 задолжувања за плаќање такси по решенија за трговски марки, 558 исправи за трговски марки, 222 потврди и изводи за пријавени и регистрирани трговски марки, 335 решерши, 245 пријави за трговски марки се отфрлени, 115 решенија за одбивање на пријави за трговски марки, 793 задолжувања за плаќање трошоци за објава на пријава на трговска марка, 742 утврдувања на дата на поднесување на пријавата, 30 решенија за враќање во поранешна состојба, а за 19 пријави за трговски марки е запрена постапката.

ИНДУСТРИСКИ ДИЗАЈН

Пријави на индустриски дизајн вкупно и по години

Година	Домашни	Странски пријави		Вкупно странски	Вкупно пријави	Издадени решенија
		Пред ДЗИС	По Хашки договор			
	1	2	3	4=2+3	5=4+1	6
2003	45	26	582	608	653	621
2004	31	16	566	582	613	577
2005	47	13	737	750	797	798
2006	32	3	773	776	808	815
2007	39	13	979	992	1031	1016
2008	21	11	1022	1033	1054	1064
2009	28	17	729	746	774	759
2010	25	10	715	735	760	746
2011	45	16	726	742	803	758
Збир	278	109	6103	6242	6490	7154

Пријави на индустриски дизајн вкупно и по години

Во текот на 2011 година до Државниот завод за индустриска сопственост биле поднесени 803 пријави за индустриски дизајн. Бројот на вкупно поднесените пријави за индустриски дизајн во 2011 година споредено со претходната е зголемен за 9,7%. Во рамките на вкупниот број поднесени пријави за индустриски дизајн до Државниот завод, домашните во 2011 година во однос на претходната година бележат зголемување од 28,6,0%, а странските зголемување за 60%. Од вкупниот број поднесени пријави, 61 се поднесени во Заводот, а 726 преку Хашкиот договор за меѓународно регистрирање на индустриски дизајни, од кои 301 се нови, а 425 се однесуваат на индустриски дизајни за кои е продолжено важењето за територијата на Република Македонија.

Карактеристично за дизајните е тоа што со една пријава за признавање на правото на индустриски дизајн, може да се бара заштита на повеќе дизајни на производи (повеќекратна пријава), притоа сите дизајни од пријавата мора да се наменети да се применуваат на производи класифицирани во иста класа според Меѓународната класификација (Локарнска класификација). Според тоа, од поднесените 61 пријава во Заводот, повеќето се повеќекратни, со вкупно 144 индустриски дизајни.

Пријави на индустриски дизајн поднесени во ДЗИС

Година	Домашни	Странски	Вкупно
2003	45	26	71
2004	31	16	47
2005	47	13	60
2006	32	3	35
2007	39	13	52
2008	21	11	32
2009	28	17	45
2010	35	10	45
2011	45	16	61
Збир	323	125	448

Во периодот 2003-2011 година во Државниот завод за индустриска сопственост на Република Македонија се поднесени 448 пријави за индустриски дизајн, од кои 27,9% се пријави за индустриски дизајн од странски правни и физички лица.

Бројот на поднесените пријави за индустриски дизајн во 2011 година изнесува 61 и во споредба со претходната е зголемен, односно има пораст од 35,5%. Зголемување на бројот на пријави за индустриски дизајн во 2011 година е забележан кај домашните за 28,6%, а кај странските зголемување за 60%. Од ваквиот однос на поднесени пријави за индустриски дизајн следи и зголемено учество на домашните пријави од 25% во 2010 на 28,6% во 2011 година, а кај странските од 37,8% на 60%.

Признаени индустриски дизајни вкупно и по години

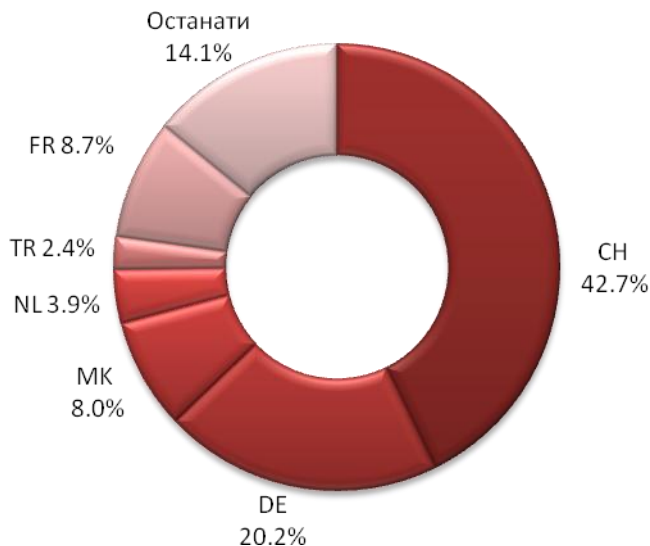
Година	Домашни	Странски	Меѓународни	Вкупно
2003	28	11	582	621
2004	8	3	566	577
2005	23	38	737	798
2006	32	10	773	815
2007	34	3	979	1016
2008	26	16	1022	1064
2009	23	7	729	759
2010	24	7	715	746
2011	27	9	726	762
Збир	225	104	6100	7158

Во 2011 година во Заводот се донесени 36 решенија за признавање на право од индустриски дизајн, од кои 27 домашни, 9 странски, признаени пред Државниот завод и странски меѓународно признаени за територијата на Република Македонија 726.

Вкупниот број признаени индустриски дизајни во наведената година е зголемен за 2,1%, што е резултат на зголемениот број домашно и меѓународно признаените индустриски дизајни.

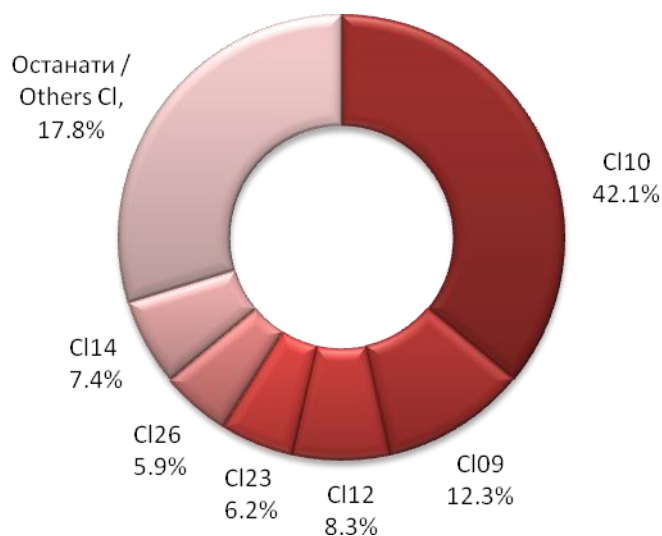
Инаку, овде треба да се напомене дека во вкупниот број меѓународно поднесени и регистрирани пријави по Хашки договор, 1700 се евидентирани со една или како повеќекратни пријави за индустриски дизајни.

Признаени индустриски дизајни по извори вкупно во 2011

Гледано по извори од вкупниот број индустриски дизајни кои важат за територијата на Република Македонија, најголемо учество во 2011 година има Швајцарија со 325 регистрирани индустриски дизајни или процентуално 42,7%. Потоа следуваат: Германија со 154 или процентуално 20,2,0%, Франција со 66 регистрирани индустриски дизајни или 8,7%, Македонија со 61 или процентуално од 8,0%, Холандија со 30 или процентуално од 3,9% и Турција со 18 или процентуално 2,4% и.т.н.

Пријави на индустриски дизајн по Хашки договор според Меѓународната класификација за индустриски дизајн (Локарнска класификација)

Од приложениот графikon се забележува дека во Државниот завод за индустриска сопственост на Република Македонија, во 2011 година, со учество од 42,1% структурно најзастапени се признаените индустриски дизајни од класата 10 и индустриските дизајни од класата 9, со учество од 12.3%. Индустриските дизајни од класата 10 се однесуваат на часовничарски производи и останати инструменти за мерење, контрола и сигнализација, а индустриските дизајни од класата 9 се однесуваат на амбалажа и садови за транспорт или за пренесување на стока, што се должи на зголемиениот развој на производството на амбалажа, а со тоа и на зголемената конкуренција на пазарот. Следуваат 32 индустриските дизајни од класата 12 со учество од 8,3%, а се однесуваат на средства за превоз и подигнување товар. Понатаму следуваат 26 индустриски дизајни од класата 23 со учество од 6,2% и 19 индустриски дизајни од класата 26 со учество од 5,9% и 28 индустриски дизајни од класата 14 со учество од 7,4%. На графikonот се прикажани и 98 индустриски дизајни од сите други класи со учество од 17,8%.

Останати статистички информации за индустриски дизајни

Во текот на 2011 година Државниот завод за индустриска сопственост извршил и други активности од доменот на индустриските дизајни, односно отфрлени се 8 пријави за индустриски дизајни, одбиени се 3 пријави за индустриски дизајни, изработени се 15 решенија за промени, издадени се 34 исправи, извршени се 20 ресерши или пребарувања, запрена е постапката по 3 пријава, издадени се 3 решенија по предлог за огласување ништовно решение, 61 известување за утврден датум на поднесување, 51 задолжување за плаќање трошоци за објавување на пријавата и 20 решенија за продолжувања за важење на индустриските дизајни.

II ЗАКОНОДАВСТВО

Закон за изменување и дополнување на Законот за индустриската сопственост

Собранието на Република Македонија го донесе Законот за изменување и дополнување на Законот за индустриската сопственост (“Службен весник на Република Македонија” бр.24/11). Измените се во насока на хоризонтално усогласување на Законот за индустриската сопственост со Законот за квалитет на земјоделски производи, со кој се утврдува заштита на географските називи кои се однесуваат на земјоделски производи. Една од позначајните измени кои се предвидуваат со Законот е давањето можност државниот пазарен инспектор при спроведувањето на надзорот по однос на прометот на заштитените права од индустриска сопственост веднаш да ги одземе производите со кое е сторена повреда на заштитеното право од индустриска сопственост и да ги предаде на надлежниот суд. Исто така со Законот се воведува можност за порамнување пред поведување прекршочна постапка.

Закон за изменување и дополнување на Законот за заштита на топографија на интегрални кола

Донесен е Законот за дополнување на Законот за заштита на топографија на интегрални кола („Службен весник на Република Македонија“ бр.136/2011). заради воведување на институтот „молчењето е одобрување“, што претставува хоризонтално усогласување со Законот за општата управна постапка. Врз основа на дополнувањето на Законот донесен е и Правилник за формата и содржината на барањето заради неиздавање решение за признавање на правото за топографија на интегрални кола, односно решение за одбивање на барањето за признавање на правото и упис во регистарот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 117/2011).

Меѓународни договори

Со цел олеснување на постапката за признавање патенти, Собранието го донесе **Законот за ратификација на Договорот за примена на членот 65 од Европската патентна конвенција - Лондонски договор** („Службен весник на Република Македонија“ бр.132/11) со кој преку олеснување на режимот на преведување, значително се намалуваат трошоците за превод на европските патенти. Со новиот јазичен режим патентните барања секогаш се достапни на официјалниот јазик на државата во која европскиот патент е регистриран, додека превод на патентните списи не е потребен (освен во случај на спор во врска со европскиот патент).

I

II БИЛАТЕРАЛНА СОРАБОТКА

Соработка со други земји во доменот на заштитата на индустриската сопственост

- Три семинари на тема: “Трговската марка - еден од предусловите за успех на компаниите на пазарот”, организирани во рамките на Проектот на ЕУ “Поддршка на патентните заводи”, се одржаа **од 22 до 24 март**, во Косово.
- Субрегионалната конференција за спроведување и комерцијализација на правата на интелектуалната сопственост - зајакнување на капацитетите, се одржа **на 12 и 13 април**, во Белград, Р.Србија;
- Учество на 31-та Меѓународна изложба на пронајдоци, нови технологии и индустриски дизајн “Пронаоѓаштво Белград 2011”, се одржа **од 23 до 27 мај**, во Белград;
- Обука на тема: “Европски институции и процес на одлучување”, во рамките на билатералната соработка помеѓу Република Македонија и Кралството Норвешка, се одржа **од 13 до 17 јуни**, во Скопје,;
- Состанокот на Техничката група за правата од ИС на Венецијанската иницијатива за соработка, на тема: „Соработката на царинските администарции на земјите од Западен Балкан и Турција со

- другите национални институции инволвирани во заштитата на правата од интелектуална сопственост“, што се одржа на **5 и 6 јули**, во Скопје;
- Семинар на тема: “Трговската марка – потреба или можност“, во организација на Заводот за пронајдоци и трговски марки на Романија, се одржа **од 24 до 26 август**, во Венус, Романија.

IV МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Соработка со Светската организација за интелектуална сопственост

Четириесет и деветтата серија на состаноци на Собранието на земјите членки на Светската организација за интелектуална сопственост се одржа во Женева во периодот **од 26 септември до 5 октомври 2012 година**. Државниот завод за индустриска сопственост ја претставуваше Република Македонија во работата на Мадридската унија и Унијата на договорот за соработка во областа на патентите.

Генералниот директор на Организацијата во своето обраќање на Собранието изрази особено задоволство од постигнатите резултати на полето на јакнење на информациските системи на државите при што истакна дека вакви проекти се реализирани во 50 држави, а повеќе од 40 држави чекаат на реализација на проекти од ваков вид. Тој со задоволство ја најави претстојната Дипломатска конференција за донесување на Меѓународен договор со кој ќе се регулира заштитата на аудиовизуелните творби за лицата со оштетен вид. Тој ги поттикна државите во создавање позитивна клима за инвестиции во истражување и развој која ќе води кон конкурентна економија и го посочи примерот на Соединетите Американски Држави кои инвестираат 1,3 трилиони долари на годишно ниво за овие цели.

На оваа сесија на Собранието беше промовирана новата зграда и конференциската сала која беше во изградба изминатите три години.

На маргините на Собранието делегацијата од Заводот оствари низа средби со одговорните лица во Организацијата кои ги администрираат меѓународните договори од областа на индустриската сопственост кои Република Македонија ги има ратификувано.

Значајна средба беше остварена со одговорното лице за соработката со Заводот на која беа утврдени полињата на соработката за 2012 и 2013 година. Особен акцент беше ставен на едукацијата на вработените во Заводот, семинари и работилници за различни целни групи кои имаат за зајакнување на капацитетот за менаџирање на индустриската сопственост во домашното стопанство како и на проекти кои се однесуваат на градење и надоградување на постојните системи за информациска технологија во функција на ефикасно спроведување на управната постапка на Заводот и дисеминација на информациите во врска со пријавени и заштитени права од индустриска сопственост.

Соработка со органите и телата на Светската организација за интелектуална сопственост

- Четириесет и третата сесија на Комитетот на експерти на Унијата на Стразбуршкиот договор за меѓународна класификација на патентите се одржа **од 14 до 18 февруари**, во Женева, Швајцарија;
- Комитетот за традиционално знаење и генетски ресурси се одржа **од 21 февруари до 4 март 2011 година** во Женева, Швајцарија;
- Комитетот трговски марки, индустриски дизајн и географски називи се одржа **од 28 март до 1 април**, во Женева, Швајцарија;
- Состанок на Работната група за развој на легислативата на Хашкиот систем за меѓународна регистрација на индустрискиот дизајн се одржа **од 30 мај до 1 јуни**, во Женева, Швајцарија.;
- “19-тата сесија на Меѓувладиниот комитет за интелектуална сопственост за генетски ресурси, традиционално знаење и фолклор“ се одржа **од 18 до 22 јули**, во Женева, Швајцарија, во Светската организација за интелектуална сопственост;

- 26-тата сесија на Комитетот за трговски марки, индустриски дизајн и географски називи се одржа **од 24 до 28 октомври**, во Женева, Швајцарија;
- Постојниот комитет за право на патент, организиран од Светската организација за интелектуална сопственост се одржа **од 5 до 9 декември**, во Женева, Швајцарија;
- Студиски престој во Светската организација за интелектуална сопственост за сегашниот и идниот развој на Лисабонскиот систем на меѓународна регистрација на географските називи во Република Македонија, во периодот **од 12 до 16 декември**, во Женева, Швајцарија.

Семинар во соработка со Светската организација за интелектуална сопственост

ДЗИС во соработка со Светската организација за интелектуална сопственост организираше семинар: “Трансфер на технологии”, со цел да ги поттикне стопанските субјекти во државата да достигнат конкурентност на пазарите преку користењето на механизмите на технолошки трансфер како реквизит во системот на градење економија заснована на знаење.

Соработка со Европската патентна организација

Државниот завод за индустриска сопственост учествуваше во работата на телата на Европската патентна организација. Редовните состаноци на Административниот Совет, Комитетот за Буџет и Финансии, Комитетот за правото на патентите и Комитетот за техничка соработка беа следени од именуваните претставници од Заводот.

Активностите на билатерален план се одвиваа во зацртаните рамки на соработката дадени во Националниот акционен план.

Оперативниот дел опфати реализација на четири број семинари од кои произлегоа три печатени публикации наменети на стопанствениците, студентите и застапниците на правата од индустриска сопственост.

Во рамките на соработката значително место во изминатата година беше дадено на јакнењето на свеста за заштитата и значењето на правата од индустриската сопственост како средство за подигање на конкурентноста на производите и услугите на домашната индустрија.

Соработка со Европската патентна академија

Во рамките на соработката со ЕПО, преку Европската патентна академија, претставници на ДЗИС учествуваа на:

- Семинар на тема “IP4ipno–Интелектуалната сопственост и иновациите за земјите членки”, **од 9 до 11 февруари**, во организација на Европската патентна академија, во Виена, Австрија;
- Семинар на тема “Практика на пребарување и испитување во нанотехнологијата и зелените технологии”, **од 23 до 27 мај**, во Хаг, Холандија;
- Семинар на тема “Примена на членот 39 од ЕПК - такси за одржување на правото на патент”, што се одржа **на 09 и 10 јуни**, во Виена, Австрија;
- Работилница на тема “Машинско преведување”, што се одржа **на 12 декември**, во Виена, Австрија.
- Семинар на тема: “Размена на податоци од патентниот регистар”, во организација на Европскиот патентен завод, **на 14 јули 2011 година** во Виена, Австрија.
- Државниот завод за индустриска сопственост учествуваше во работата на конференцијата “ПАТЛИБ 2011” во организација на Европската патентна организација - ЕПО, којшто се одржа **од 23 до 25 мај 2011 година** во Хаг, Холандија.

Соработка со Европската патентна организација во спроведување на Акциониот план

Согласно Акциониот план за билатерална соработка со ЕПО во текот на 2011 година спроведени се повеќе активности:

Отпечатени се четири публикации:

- „Научен форум за индустриска сопственост - збирка трудови“,
- “Интелектуалната сопственост во економијата“,
- “Развојот на правото на интелектуална сопственост во Република“
- “Македонија-усогласување со правото на ЕУ и со Европската патентна конвенција“ и
- “Улогата на застапниците во системот на заштитата на правата од интелектуалната сопственост“.

Одржани се четири семинари на тема:

- “Развојот на интелектуалната сопственост во Република Македонија со осврт на хармонизацијата на легислативата и Европската патентна конвенција“, на Универзитетот “Свети Кирил и Методиј” во Скопје за студентите на магистерските студии од Правниот и Економскиот факултет и на Државниот универзитет во Тетово за студентите на магистерските студии од Правниот и Економскиот факултет;
- “Интелектуалната сопственост и економијата“, наменет за малите и средни претпријатија, претприемачите и бизнис менаџерите;
- “Улогата на застапниците во системот на интелектуалната сопственост“.

V. УЧЕСТВО НА КОНФЕРЕНЦИИ, КОМИТЕТИ, СЕМИНАРИ, ОБУКИ

Претставници на ДЗИС учествуваа во работата на телата на WIPO и ЕПО, на обуки, саеми и други настани, односно на:

- Стручно усовршување на Центарот за меѓународни студии по интелектуална сопственост на Универзитетот во Стразбур, во рамките на Темпус проектот “Регионални последипломски студии по интелектуална сопственост”, во периодот **од 26 април до 1 мај**, во Стразбур, Франција;
- Обука на тема “Индустриска политика на конкуретност“, во организација на Министерството за економија се одржа **од 18 до 20 мај**, во Скопје;
- Манифестацијата “Европски награди за пронајдоци“, во организација на ЕПО и ЕК се одржа **на 19 мај**, во Минхен, Германија;
- „Петтата годишна средба за соработка со земјите членки“, во организација на ЕПО се одржа на **14 и 15 јуни** година, во Братислава, Словачка;
- Меѓународната изложба на пронајдоци – IENA 2011 се одржа **од 26 до 30 октомври** во Нирнберг, Германија;
- Работен состанок на Директоратот за земјите од Европа и Азија за разгледување на билатералниот план за соработка на Светската организација за интелектуална сопственост за 2012 година се одржа **од 19 до 23 декември**.
- Државниот завод за индустриска сопственост учествуваше во работата на Шестиот светски конгрес на борбата против фалсификувањето и пиратеријата се одржа **на 2 и 3 февруари 2011 година** во Париз, Франција.
- 40-тата средба на Комитет за патентно право се одржа **на 28 ноември**, во Минхен. Предмет на состанокот беа SPLH-неодамнешните настани во врска со главните карактеристики на европските, јапонските и американските патентни закони или копмаративни студии на групата “Tegernsee Experts” и следните чекори на SPLH. На состанокот исто така се дискутираше и за пресудата на ECJ во врска со исклучувањето на патентбилноста на пронајдоците што се однесуваат на употреба на човечки ембриони за индустриски или комерцијални цели.

VI СТРАТЕГИЈА ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОПСТВЕНОСТ

Стратегија за интелектуална сопственост на Република Македонија (2009-2012) и акционен план за нејзино спроведување

Врз основа на главата VIII од Стратегијата за интелектуална сопственост 2009-2012, Државниот завод за индустриска сопственост е надлежна институција за сеопфатна координација на спроведувањето на Стратегијата.

Во рамките на мерките кои се содржани во Стратегијата за интелектуална сопственост (2009-2012), во 2011 година беше подготвена и усвоена Информација за спроведувањето на активностите од Стратегијата за интелектуална сопственост во согласност со Акциониот план. Општа оценка е дека најголемиот број од предвидените активности се реализирани.

Поткомитет

Седмиот состанок на Поткомитетот за внатрешен пазар и конкуренција помеѓу Република Македонија и Европската унија, се одржа на **22 и 23 март 2011 година** во Брисел. На состанокот, претставниците на Република Македонија односно надлежните институции го презентираа напредокот од оваа област.

Европската комисија го поздрави донесувањето на Законот за ратификација на Лисабонскиот договор за заштита на ознаките на потекло и нивната меѓународна регистрација, измените на Законот за индустриска сопственост и активностите за подигнување на јавната свест, напредокот во однос на спроведувањето, соработката помеѓу институциите, зголемениот број поведени постапки за заштита на правата на интелектуална сопственост и подготовката на Методологијата за статистичко следење и статистичка обработка на податоци за спроведување на правата од интелектуална сопственост.

Европската комисија информираше за најновите случувања во рамки на Европската унија по однос на трговските марки и патентите.

Комитет за стабилизација и асоцијација

На **19 октомври 2011** се одржа Осмиот комитет за стабилизација и асоцијација. Во врска со подготовките на Извештајот на овој комитет, Заводот активно соработуваше со институциите вклучени во работата на работната група за Право на интелектуална сопственост.

На состанокот беше презентиран напредокот во областа на правото на интелектуална сопственост. Европската комисија го поздрави донесувањето на Законот за ратификација на Лондонскиот договор за примена на членот 65 од Европската патентна конвенција и организирањето медиумски кампањи за подигнување на јавната свест за значењето на правата од интелектуална сопственост. Комисијата укажа на обврската преземена од Спогодбата за стабилизација и асоцијација за обезбедување сличен степен на заштита на правата од интелектуална сопственост со тој на Европската унија.

VII КООРДИНАТИВНО ТЕЛО

Главен носител на активностите во борбата против пиратеријата и фалсификатите и преземените активности во врска со тоа беше **Координативното тело за интелектуална сопственост (КТИС)**. КТИС остварува соработка за прашања кои се однесуваат на надзор на пазарот и спроведува заштита на правата од интелектуална сопственост, идентификува проблеми од интелектуалната сопственост, предлага решенија, презема активности кои се однесуваат на креирање на соодветна политика на заштита на индустриската сопственост и заштита на авторското право и сродните права и непосредно учествува во координирани акции со претставници од надлежните инспекциски служби за спроведување на прописите од областа на интелектуалната сопственост, според утврден месечен акционен план, за што редовно доставува информации до Владата на Република Македонија.

Во согласност со Оперативната програма за борба против пиратерија и фалсификување донесена во февруари 2010 година, Координативното тело за интелектуална сопственост од 01.01.2011 до 31.12.2011 година, спроведе вкупно дванаесет координирани акции. Во овие акции одземени се вкупно 2.746 предмети со кои се повредуваат авторските и сродни права и 2.056 предмети со кои се повредени правата од индустриска сопственост.

Поднесени се 31 пријави за поведување кривични постапки пред надлежните судови, 16 барања за поведување прекршочни постапки; предложена е 1 постапка за порамнување; изречени се 3 мандатни казни и издадени се вкупно 50 платни налози за уплата на глоба.

КТИС, во соработка со Агенцијата за управување со одземен имот и Министерството за правда, спроведе две јавни акции за уништување на одземените предмети по завршувањето на судските постапки, на **26 април и на 10 декември 2011 година**. Во овие две јавни акции уништени се 38.648 производи со кои се повредени авторски и сродни права, 3.084 штеки цигари и 80 литри алкохол. Акциите беа медиумски покриени.

Во согласност со Оперативната програма за борба против пиратерија и фалсификување, Стратегијата за интелектуална сопственост 2009-2012 и Програмата за работа на Државниот завод за индустриска сопственост за 2011 година, Координативното тело за интелектуална сопственост започна со реализација на промотивните активности за јакнење на свеста за значењето на заштитата на правата од интелектуална сопственост и тоа пред сè во насока на ефектите кои таа ги има врз стопанството на земјата, јакнењето на конкурентноста на домашните претпријатија, привлекување странски инвестиции и како алатка за креирање нови работни места и намалување на невработеноста. Во текот на 2011 година беа организирани две едукативни јавни трибини во Куманово и Скопје за повеќе од 100 учесници. Темите на трибините беа заштитата и спроведувањето на заштитата на правата од индустриска сопственост. Одржувањето на трибините беше покриено од средствата за јавно информирање.

Претставници од Координативното тело за интелектуална сопственост учествуваа на 3 конференции, 2 семинари и 1 работилница.

XIII АКТИВНОСТИ ЗА ПОДИГНУВАЊЕ НА ЈАВНАТА СВЕСТ

Имајќи го во предвид значењето на подигнување на јавната свест за заштита на правата од индустриска сопственост, ДЗИС презеде редовни активности поврзани со јакнењето на јавната свест: 4 предавања за 80 студенти на Правниот факултет “Јустинијан Први” и дводневна обука на студентите во ДЗИС; поддршка и учество на две манифестации и на три саеми во насока на стимулирање и афирмирање на пронаоѓаштвото; одбележување на Светскиот ден на интелектуална сопственост преку промовирање на книгата “Мерки за спроведување на правата од интелектуална сопственост во земјите од Западен Балкан”, објавување на пораката на генералниот директор на СОИС на веб - страницата на ДЗИС и преку средствата за јавно информирање; спроведување акција за јавно уништување на заплнетите производи од страна на Координативното тело за интелектуална сопственост (КТИС) и учество на Конференција за интелектуална сопственост.

На 31-та Интернационална изложба на пронајдоци, технички унапредувања, нови производи и творештво на млади **МАКИНОВА-ЕКОНОВА 2011**, ДЗИС преку своите претставници, членови на Меѓународната оценувачка комисија, додели награди за пријавен или заштитен патент за млад иноватор.

Со цел да го промовираат македонското пронаоѓаштво во меѓународни рамки, на **Меѓународната изложба на идеи, пронајдоци, нови производи - IENA 2011**, беа презентирани пет пронајдоци од македонски иноватори, на кои им беа доделени сребрен и бронзен медал од стручното меѓународно жири и голем број специјални награди од асоцијации и здруженија од областа на пронаоѓаштвото. ДЗИС за своето учество и придонес во промовирањето на пронаоѓаштвото по втор пат доби диплома од Турскиот патентен завод.

На 22 декември се одржа традиционалната манифестација **Патент на годината 2011**.

Светски ден на интелектуалната сопственост 2011

Во 2011 година, Светскиот ден на интелектуалната сопственост, 26 април беше посветен на улогата на дизајнот на пазарот, во општеството и во обликувањето на иновациите на иднината. ДЗИС во согласност со духот на пораката на генералниот директор на Светската организација за интелектуална сопственост го одбележи денот со средба со застапниците од индустриска сопственост, иноваторите и други соработници во спроведувањето на заштитата на индустриската сопственост.

Исто така, Координативното тело за интелектуална сопственост спроведе акција за јавно уништување на запленети производи.

Патент на годината 2011

Традиционално по осумнаестти пат на 26 декември се одржа манифестацијата Патент на годината 2011, на која беа доделени награди за најуспешните пронајдувачи кои учествуваа на меѓународната изложба на идеи, пронајдоци и нови производи - IENA 2011 година.

На манифестацијата беа присутни иноватори од стопанството и факултетите, голем број застапници и други гости. На присутните им се обрати заменик директорот на Државниот завод за индустриска сопственост г-динот Мите Костов и потоа свечено им ја додели наградата “Патент на годината 2011“ на иноваторите: Благоја Самакоски, Златко Соколоски, Гари Маневски и Самоил Самак за пронајдокот – “Механизам за автоматско сечење и поставување на влакна импрегнирани со смола“.

Пронајдокот е проектиран и реализиран во фирмата “ТЕКОН“ доо од Прилеп .

По повод манифестацијата Патент на годината 2011 и јубилејната прослава на 20 години од независноста на Република Македонија за долгогодишна пронајдувачка активност и координација на соработката помеѓу ДЗИС и СПАТУМ доделена е плакета на Коља Асенов од СПАТУМ при Народна техника на Македонија.

По повод манифестацијата Патент на годината 2011 и јубилејната прослава на 20 години од независноста на Република Македонија за долгогодишна пронајдувачка, како и за територијално најшироко заштитен меѓународен патент во повеќе земји од Европа, Азија и Америка доделена е плакета на дипл. инг Васил Аргировски.

IENA 2011

Меѓународната изложба на идеи, пронајдоци и нови производи - IENA 2011 година се оджа од **27 до 30 октомври** 2011 година во Нирнберг, Германија. На изложбата зедоа учество и претставници од Република македонија со цел да го промовираат македонското пронаоѓаштво во меѓународни рамки. На изложбата беа презентирани 5 пронајдоци од македонски иноватори.

Стручното меѓународно жири ги додели следниве награди:

На подносителот на пронајдокот: “ТЕКОН“ доо и пронајдувачите, Благоја Самакоски, Златко Соколоски, Гари маневски и Самоил Самак за пронајдокот - “Механизам за автоматско сечење и поставување влакна импрегнирани со смола“ беа доделени следните признанија:

- **ЗЛАТЕН ПЛАКЕТА** со диплома од Министерството за образование, истражување, млади и спорт на Република Романија;
- **Бронзен медал** од стручното жири на “IENA 2011“;
- **Златен медал и диплома** од здружението на Руската асоцијација за научна и технолошка соработка;
- **Специјална награда** од Здружението за промоција на пронаоѓаштвото на република Кореја.

На подносителот на пронајдокот: “АЦ ДЦ“ и пронајдувачите Иван Поповиќ и Вангел Димановски за пронајдокот – “АЦ ДЦ протектор-концепт на осумстепен интегриран систем на пренапонска заштита“ беа доделени следните признанија:

- **Сребарен медал** од стручното жири на “IENA 2011“;
- **Сребарен медал со диплома** од Здружението на пронајдувачите на Република Полска;

На пронајдувачите: Исмаил Асани и Џелал Алиу за пронајдокот – “Електричен котел за воздушно греење“ им беа доделени следните признанија:

- **Пехар со диплома** од Турскиот патентен завод;
- **Специјална награда** од Здружението за промоција на пронаоѓаштвото на Република Кореја.

На пронајдувачот: Дончо Анчовски, за пронајдокт – “Пиротехничка смеса за регулација на врнежи“ беше доделено следното признание:

- **Пехар и диплома** од здружението на Руската асоцијација за научна и технолошка соработка;

На пронајдувачот: Владимир Јаковски, за пронајдокт – “Уред за оптимално искористување на материјалите и енергијата“ беше доделено следното признание:

- **Специјална награда** од Првиот институт на пронајдувачи и истражувачи на Исламската Република Иран.;

Државниот завод за индустриска сопственост за своето учество и активен придонес во промовирањето на пронаоѓаштвото доби диплома од Турскиот патенен завод.

IX ЗАСТАПНИЦИ

Во 2011 година беше организиран еден стручен испит за застапници на правата од индустриска сопственост. Испитот го положија 23 лица. Со тоа вкупниот број лица кои го положиле стручниот испит за застапници односно лица на кои им е признат специјалистичкиот испит според евиденцијата што ја води Државниот завод за индустриска сопственост е 404.

Во регистарот на застапници беа впишани 4 нови застапници, а избришани вкупно 4 застапници.

X ОПШТИ РАБОТИ

Внатрешна ревизија

Во одделението за внатрешна ревизија во Државниот завод за индустриска сопственост се спроведени обврските од Планот за работа за 2011 година. При тоа се спроведени следните активности:

- ревизија во областа “Буџетски циклус“, со посебен осврт на ревизија на процесот “планирање и трошење на финансиските средства“ во согласност со годишниот финансиски план за 2010 година и првите три месеци од 2011 година, за што беше изготвен и ревизорски извештај;
- ревизија во областа “Процес на набавки и плаќања“, со ревизија на процесот: “квантитативен и квалитативен прием на добра и услуги“ за што беше изготвен и ревизорски извештај;
- ревизија во областа “Процес на набавки и плаќања“, со посебен осврт на процесот: “законска покриеност на обврските кон добавувачите“ којшто се однесува на испорачани материјали и пружени услуги во 2009 година, 2010 година и првите шест месеци од 2011 година, за што беше изготвен и ревизорски извештај;
- пополнети се образците во врска со “Акциониот план на ЗДИС за 2012 година“ и дадени одговори на материјалот: “Стратегија на концептот на ЈВФК во Република Македонија“;
- спроведена е вонредна ревизија за материјално - финансиско работење на ДЗИС во периодот од 01.09.2009 година до 31.12.2010 година и за истиот беше изготвен соодветен ревизорски извештај.

ИТ поддршка

Државниот завод за индустриска сопственост располага со сопствени бази на податоци за пријавени и заштитени права од индустриска сопственост (патенти, трговски марки, индустриски дизајн и географски називи). За нивна обработка се користи програмата IPAS - Industrial property Administration System што е платформа развиена од Светската организација за интелектуална сопственост (WIPO) која служи за управување со кориснички документи. Самиот IPAS е клиент - сервер платформа развиена на т.н. технологија

Centura, која овозможува администраторскиот и клиентскиот IPAS да комуницираат со базата на податоци која е на Oracle платформа, каде што се чуваат сите податоци .

Административното работење на ДЗИС во оделенијата за прием и обработка на документите за стекнување на права од индустриска сопственост и во оделението за општа архива се користи програма на база на Lotus Notes што е апликациски софтвер, платформа развиена од IBM и е клиент сервер платформа која се користи за следните услуги:

- електронска пошта (e-mail);
- веб-сервер, каде е хостирана веб-страницата на ДЗИС и апликација за управување со веб-страницата, и
- софтвер за архивско работење со уписниците и деловодникот.

Финансиско работење

Обврските од областа на финансиско работење ги извршуваат вработените од Службата за општи и заеднички работи при Владата на Република Македонија . Во текот на 2011 година извршени се сите обврски во врска со сметководственото работење на Заводот (изготвување буџет, годишни и квартални планови, прегледи на неизмирени обврски на крајот од секој изминат месец, разни видови информации на барање на одговорно лица од Заводот и Министерството за финансии и Генералниот секретар при Влада на Република Македонија, изготвување плати, годишна пресметка, пописи на основни средства, статистички извештаи и ГДП).